

ПОГОДИЛИСЯ НА КОМПРОМІСОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ЗБІЛЬШЕННЯ РЕЗЕРВ

Вашингтон. — Окрема комісія, складена з представників Сенату і Палати Репрезентантів, погодилася на те, щоб прийняти компромісний законопроект про збільшення військових резерв ЗДА. Цей законопроект є компромісом між тим, чого домагався президент АЙЗЕНГАВЕР і що пропонував Конгрес. Уряд пропонував, щоб служба в резерві була обов'язком для всіх тих воїнів, які відбудуться в армії, а не тільки для тих, які вступили в армію після закінчення війни. Але він зможе і надалі вишколюватися в резерві, коли сам цього бажає. Згідно з цим законопроектом ті всі воїни, які служили в армії після закінчення війни, будуть повинні служити в резерві протягом двох років, а ті, які вступили в армію після закінчення війни, повинні служити в резерві протягом одного року. Цей законопроект буде розглядатися в Конгресі на початку наступного тижня.

ДРУГИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АТОМОВИЙ ЧОВЕН ГОТОВИЙ, ПОЧАЛИ БУДОВУ ТРЕТЬОГО

Гротон, Конн. — В четвер 21 липня ц. р. спущено на воду другий атомовий човен, збудований у ЗДА, що його окремим назвою "Морський воєк". Новий підводний атомовий човен має 3,400 брт. потужності. Зараз після спущення "Морського воєка" на воду покладено основу під будову третього атомового човна. З нагоди спущення другого атомового підводного човна на воду відбулося в присутності 20,000 осіб урочисте його посвячення, в якому взяв участь секретар флоту Чарльз Е. Томас і голова Комісії Атомової Енергії Льюїс Л. Стравс. Охрещува-

АДАМС ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ЗІЗНАВАТИ ПЕРЕД СЕНАТСЬКОЮ СЛІДЧОЮ ПІДКОМІСІЄЮ

Вашингтон. — Асистент президента Шерман Адамс, "чесно" відмовився від того, щоб зізнаватися перед Сенатською Слідчою Підкомісією, в справі улаштування контракту Комісії Атомової Енергії з фірмою Діксон-Сітс. Він вислав листа до голови цієї підкомісії сенатора Естеса Кіффера, в якому написав, що "не може додати в цій справі нічого нового", що вже не було б сказав в зізнаннях попередніх свідків. "Внаслідок того, писав Адамс, і то-

В АМЕРИЦІ

● В Порті Мейс, Вірджинія, армія попросила парадного свого секретаря Роберта Т. Стівенса. Секретар обидвох Чарльз Е. Вилсон передав буюшому секретареві армії відзначення — Медаль Воли. Стівенс заявив, що залишає свій пост з піднесеним чолом. Становище Стівенса зайняв Вільям М. Вокер.

● В столиці Аргентини Буенос-Айрес кружляють три-чотири погоди про те, що може повторитися бунт флоту, який почався був 16 червня. Ці чутки виникли після того, як флоту виплила з порту на Півне море, а президент Хуан Перон цілу ніч провів у квартирі міністерства армії.

● Сенатська Комісія Правил одностайно прийняла законопроект про побудову дзвіниці в честь померлого сенатора Роберта А. Тафта. Ця дзвіниця мала б стояти на площі коло Капітолію.

● Сенатська Комісія Правил пропонує зорганізувати підкомісію, яка займалася б дослідженням можливості світового розроблення. До цієї підкомісії належали б шість членів з Комісії Захоронних Справ, чотири — з Комісії Збройних Сил і два — з Комісії Конгресової Комісії Атомової Енергії.

● Провідник американських соціалістів Норман Томас у

ПРЕДСТАВНИКИ УНН В ЖЕНЕВІ ІНФОРМУЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

Женева, Швейцарія. (Телеграфом) — Спеціальні уповноважені Українського Конгресового Комітету Америки відбули тут минулої середи, 20-го липня, в готелі Лесу окрему пресову конференцію, інформуючи представників чужоземної преси, про українську визвольну боротьбу та українське становище до Женеви конференції і телевізійних "співбесід" тенденцій в міжнародній політиці. В конференції взяли участь понад сто представників американської, англійської, німецької і швейцарської преси, як і представники польових Меморіалів народів, між ними литовці, естонці, латвіє, поляки та кінтайці. Конференцією керував представник УНН п. Вол.

Мічелл рекомендуватиме Президенту підписати закон про мінімальну платню

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс Мічелл заявив, що він рекомендуватиме президенту АЙЗЕНГАВЕРУ підписати закон про одностайну мінімальну платню за годину праці. Президент кількох разів казав, що теперішню 75-центову мінімальну платню треба підняти тільки до 90-ох центів. Сенат і Палата Репрезентантів ухвалили збільшити найнижчу ціну до одного долара, і тепер президент може підписати цей законопроект або поставити проти нього вето. Покищо Сенат і Палата Репрезентантів мають узгодити різницю в обох законопроєктах, бо сенатська редакція цього законопроекту говорить про його важність від 1 січня 1956 року, а Палата Репрезентантів вирішила, щоб новий закон об'являвся аж 1 березня 1956 року. Та голова Сенатської Комісії Праці сенатор Лістер Гіл казав, що в цій справі легко можна буде дійти до компромісу, бо законопроекти не мають основних різниць.

Летунство демонструє новий транспортний літак

Марієтта, Джорджія. — Команди летунства демонструвала перед журналістами найновіший тип бойового транспортно-літального "Дж. Лакліт Геркулес С130", який може перевозити військи й бойові припаси, немов тягаровий автомобіль і літати, немов спортивний літак. Ось деякі прикмети цього нового типу транспортно-літального літака: 1. Він може літати швидше 1,000-стопоногом розгоном з швидкістю 150 миль на годину; 2. Може літати з швидкістю 300 миль на годину; 3. Може підняти вантаж під кутом 60 ступнів і маневрувати так легко, як літак-винищувач; 4. На землі може їхати назад, як автомобіль.

Рекордова спека в Нью Йорку

Нью Йорк, Н. Й. — Цього року в Нью Йорку панувала рекордова спека, бо вже впродовж вісімнадцяти днів температура була понад 90 ступнів. 21-липня спека дійшла до 96 ст., встановивши найгарячіший день в цьому році. Та на день 22-го липня заповідають 97 ст., а висока температура має бути і впродовж кінця тижня. В деяких тунелях, що ведуть до Нью Йорку, була затримка в комунікації, бо розпечені авта не могли самі їхати, і треба було їх витягати з тунелів. Висока температура панувала в цілій країні, але найбільше вона докучала східним стедам, де термометр показує 98, 97 або 96 ступнів. Висока температура була в дні 21-го липня і на Північному боці, де термометр показує 98, 97 або 96 ступнів. Та ця щоденна спека не вплинула на температуру в Нью Йорку, де в 1930 році термометр в дні 21-го липня показував 99,1 ступнів.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ (За совєтською пресою і радіо)

● "ІЗВЕСТІЯ" ПРОТИ СОВЕТСЬКИХ БЮРОКРАТІВ. Совєтська преса час від часу проводить кампанію за "тепле відношення до живої людини і її потреб". Під таким гаслом почали цими днями чергову кампанію московські "Ізвестія". В статті йдеться про Ю. Філіпповича, який втік з рад фактів "байдуко-

НАЙВИЩА В СВІТІ СОВЕТСЬКА АГРОТЕХНІКА, АБО МЕХАНІЗОВАНА КОСОВИЦЯ В КОЛГОСІ ІМ. НІКІТИ ХРУЩОВА

● Майже Бурд, директор дирекції Ринглінг — брати, Барнум і Вейлі, який тепер дає вистави в Логансберті в Індіані, заперечив в поширюванні вісті, нібито цей цирк стоїть перед банкрутством і не зможе закінчити сезону.

● Адміністрація Капітолію, у Вашингтоні на вимогу конгресу, наказала вартувати не впускати до приміщення Палати Репрезентантів тих жінок, які приходять оглядати по палату в коротких штаних. Сенатори в цьому випадку показали себе більшими феміністами, і не забороняють жінкам входити на галерею Сенату в коротких штаних.

● Фармер Чарльз Стар з Овіді, Мішиген, відзначив свої 102-роківини. Його дружина померла на початку 1940-их років, і тоді він заповідав собі себе поховати в якому-то місці, який він перекликає, і треба буде змінити на його нагробнику, коли він попрацює з цим світом.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОПОНУЄ СОВЕТАМ ОБМІНЯТИСЬ ВСІМИ ВІЙСЬКОВИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ

ГОТОВ ДОЗВОЛИТИ СОВЕТАМ СФОТОГРАФУВАТИ ВСІ АМЕРИКАНСЬКІ ФАБРИКИ ЗЕРНО, ЯКЩО БОЛЬШЕВИКИ ДОПУСТЯТЬ АМЕРИКАНСЬКИМ ЛЕТУНІВ НАД СОВЕТСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ. — БУЛГАНІН ЗГОЛОСИВ ЩЕ ОДИН ПРОПАГАНДИСТИЧНИЙ ПЛАН РОЗБРОСННЯ

АЙЗЕНГАВЕР ВІДМОВИВСЯ СТИСКАТИ РУКУ БУЛГАНІНА

Президент АЙЗЕНГАВЕР дав себе відфотографувати в розмові з совєтським прем'єром БУЛГАНІНІМ, але не погодився на прохання репортерів позувати до фотографії, стискаючи йому руку. Це сталося після того, як АЙЗЕНГАВЕР дозволив себе відфотографувати з французьким прем'єром Фором у моменті стискання йому руки.

Тіто хотів би одержати допомогу від ЗДА, але не дозволяє на американську інспекцію

Вашингтон. — Деякі з членів американського Конгресу ставлять дуже критично до допомоги, урядом США наданої Югославії, урядом Югославії домагаються припинити цю допомогу, мовляв, вона йде в невідповідні руки. З такою вимогою виступили останнім часом деякі члени сенатської бюджетної комісії так гостро, що державний департамент мусів виступити із заявою про те, що американський уряд не планує припинення допомоги до Югославії (в цьому році один мільярд доларів) і що він зробить все із свого боку, щоб діяти до порозуміння з югославським урядом в справі виконання американськими перемовниками, які Югославія використовує цю допомогу. Бюджетова комісія рекомендувала на одному із своїх засідань, щоб припинити допомогу для Югославії до того часу, коли югославський уряд дозволить на в'їзд американських інспекторів і нагляд, як він господарить одержуваною грошима. Члени комісії впевнені, що досі за всі роки одержування американської допомоги Тіто не дозволяв ніколи повну перевірку П. Вільямсону.

Го Чін Мінг роз'їжджає за грішми

Гонг Конг. — Го Чін Мінг, президент окупованого комуністами Північного В'єтнаму, після своїх відвідів у Москві прибув до Пейпінгу, де його вітали окупаційні китайські комуністи під проводом китайського прем'єра і міністра закордонних справ Чу Ен-лая. Побував Го Чін Мінг у Пейпін-

● Женева. — Четвертий день Женевської конференції був присвячений проблемі розбросання. Сенсациєю стала пропозиція АЙЗЕНГАВЕРА, яку президент ЗДА зробив у своїй довгій промові, заадресованій безпосередньо до совєтської делегації. Президент АЙЗЕНГАВЕР заявив буквально: "Наші дві великі країни мають, як відомо, велику і страшну зброю у великій кількості, яка викликає в інших частинах світу чи в наших краях острах і небезпеку щодо несподіваної атаки. Тому я пропоную, щоб ми почали діяти дуже швидко, поки ми двоє, нехайно". Після того президент запропонував дві конкретні речі: щоб обидві держави, ЗДА і СССР, обмінялися повним виказом своїх військових влаштувань "від одного кінця країни до другого" і щоб кожна з тих двох держав дозволила другій довільно робити з літаків-випробувальників військові заклади й забирати їх до себе для докладних студій. Президент ствердив, що відкопали тільки виписки, що на нумерах видавали такі страшні речі, про які раніше ніхто й не думав та які загрожують знищенням людського роду, справа протидіяти цій страшній зброї стала предметом найбільшої журби. Покищо не вийняв ніякого засобу, щоб успішно охоронити перед ядреною зброєю. Тому справа розбросання стала найважливішим питанням. Сам президент заявив, що він вклав "всесердце і свої думки" в пропозицію, яку ось саме робить представникам Совєтського Союзу. На вступі до цієї пропозиції през. АЙЗЕНГАВЕР пригадав, що зараз після війни ЗДА розбросились, але "потім аїшли поза межам ЗДА події, які вказали, що розбросання пішло надто далеко і тому треба було дозброїтись". Президент зробив цим виразну аллюзію, що не ЗДА, а СССР був причиною нових післявоєнних перетворень у зброєній та всьому міжнародного напруження.

На тому самому четвертому з черги засіданні Женевської конференції Булганін відчитав ще один совєтський проєкт розбросання. Його проєкт передбачав встановлення твердих квот для сил армії ЗДА, СССР і Китаю по 1,000,000 до півтори мільйона військ, для Англії і Франції по 800,000, а для всіх інших країн по 150,000 до 200,000. Кожен, мовляв, таке обмеження збройної сили буде вже здійснене у 75 відсотках, тоді має бути повна заборона вживати атомову й водню зброю. Тим часом всі держави мають зобов'язатися не вживати зброї, як засобу пологоту міжнародних конфліктів. — За англійським північним коментарем, ця нова пропозиція Булганіна — це "втрата дорогого часу". Правда, що й пропозицію през. АЙЗЕНГАВЕРА вважають першою пресою коментарі нереальними, бо Совєти напевне не приймуть її. Покищо ніхто з совєтської делегації не відповів на цю пропозицію през. АЙЗЕНГАВЕРА своїм словом, державою сам Булганін був головою засідання і в кожній хвилині міг був забрати слово.

Німці готові переговорювати безпосередньо з Совєтами

Вонн. — Якщо Женевська конференція скінчиться повною невдачею в справі об'єднання Німеччини, то це матиме вплив на переговори, які ведуться між західно-німецьким та совєтським амбасадорами в Парижі над встановленням д і п л о матичних взаємин між Німечкою і Федеративною Республікою в СССР — наже коротко німецький офіційний комунікат. Преса коментує його в той спосіб, що після наявного доказу, що три західні великодержави нездійснити з Союзом угоди в справі ліквідації поділу німецької території, що його переведено 10 років тому, сам німецький уряд мусить пробувати досягнути це в безпосередніх переговорах з Москвою. Таке становище — це зміна дотеперішньої позиції Західної Німеччини, яка вважала, що об'єднання західних держав. Большевіки, відкидаючи всі західні пропозиції на об'єднання Німеччини, мали власне на увазі, що їм краще говорити про це з самими німцями. Західні держави мають повне довіря до канцлера Аденауера, що він, похашавши оціню цю угоду до Москви, не "продасть" союзу з Заходом за ціну об'єднання Німеччини. Однак Аденауер має 80 років і тому ані не буде вже довго канцлером, ані взагалі не може вже мати довгого життя. На це й рахують большевіки, чекаючи на такого його наступника, який буде "гіршим західляком" та поступиться Москві в її вимозі зрівняти союз з Заходом. — коментує західнонімецька й західно-алянтська преса.

В СВІТІ

● 16 кольорових членів Об'єднаних Націй, представників азійських і африканських країн, відвідали надзвичайні склади в палаті ООН у Нью Йорку в зв'язку з новими кримінальними заворушеннями в Касабланці в Марокко і вислали дещо до генерального секретаря ООН Гаммершайда, що перебував в Женеві, щоб він поставив виключити справу Марокко до нарад Женевської конференції. В Касабланці вбито в демонстрації понад 60 осіб.

● Перла Места зазнала тільки тої шкоди від демонстрацій, які відбулися були в столиці Північного В'єтнаму, і нічого не постраждала, що знайшли всередині, — що пропала її ручна писальна машина. Урядові американського консуляту при допомозі воїнів встигли вивести з готелю всі 16 валіз. Правда, деякі з сумок зникли слідами газом, що виповняв весь готель, коли поліція розганяла демонстрації.

● У Римі, після 16-місячного слідства, поставлено в суд оскарженню сина колишнього міністра закордонних справ, П'єро Піцціні, за вбивство 20-річного Вільяма Монтезі, груп а нею знайдено 10 квітня 1953 р. в озері. Слідство виявило, що ця дівчина заклали надмірну дозу наркотиків в домі аристократа й багача Уго Монтезі, а Піцціні, думачи, що вона мертва, втілює П. Монтезі і тодішній директор римської поліції Політо старалися затримати справу. У зв'язку зі складаними фальшивими зізнаннями в цій справі, оскаржено й 11 інших осіб.

● У Бельгії прийнято закон про ревізію дотеперішніх державних дотаций для католицьких шкіл. Ця справа викликала була бурхливі вуличні демонстрації і протести. Засідання парламенту тривало 48 годин з короткими перервами на снідання, обід й вечері. Закон прийнято 91 голосом соціалістів, — і лібералів, всь католицька опозиція демонстраційно вийшла з залу.

● Хрущов направило й наліво розсілав запрошення приїздити до СССР. На прийняття, що його большевіки влаштували в Женеві для англійської делегації, Хрущов звернувся з таким запрошенням до Нелсона Рокфеллера, дорадника президента в справах психологічної війни. Коли той, вказавши на асистента державного секретаря МекКеррала, жартома сказав: "Я хотів би поїхати разом з ним". Хрущов взяв це за важко. "Яка різниця! Приїжджайте всі! Тепер інші часи!"

● Наві Форт, дружина французького прем'єра, заговорила в Парижі кілька пліток найякірших французьких парфум'єрів, як дарунок для дружини през. АЙЗЕНГАВЕРА.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платитися 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗМАГАННЯ ДО ЩАСТЯ

„Змагання до щастя“ записане в Декларції Незалежності, побіч „життя“ і „воли“, як одне з невід'ємних прав, наданих людям її Творцем. Змагання до щастя, як і життя та воля — це право і привілей людини, а обов'язком обраного „народом“ уряду і для народу“ уряду з всіма можливими засобами це право не тільки респектувати, але й йому велико сприяти.

До такого змагання треба зарахувати в першу чергу неспинні заходи для досягнення добробуту і миру, що їх веде ця країна у своїй внутрішній та закордонній політиці. Саме цього тижня масою на це два конкретні і вимовні приклади.

Минулої середи Палата Репрезентантів ухвалила законопроект про підвищення мінімальної заробітної плати з дотеперішніх 75 центів до одного долара за годину. Ухвалення Палатою законопроект перейшов цілий ряд змін, бо уряд пропонував, щоб цю мінімальну платню встановити початково на 90 центів, і щойно в 1957-му році вона автоматично мала б збільшитися до одного долара. Сенат уже раніше ухвалив цей законопроект, теж із зміною, щоб мінімальну заробітну платню встановити відразу на один долар за годину. Головна розбіжність між ухваленнями Палати і Сенатом проєктами є та, що Палата пропонує, щоб закон увійшов у силу з днем 1-го березня наступного року, щоб у той спосіб дати індустрії час відповідно dostosуватися до нових вимог, а Сенат ухвалив введення закону в життя з дня 1-го січня наступного року. Цю різницю має ще полагодити відповідна комісія, і тоді законопроект, після підписання його президентом Айзенгавером, стане законом країни.

Дебати над цим законом виявили ще одну цікаву справу. Виявляється бо, що сьогодні є ще тільки 2,100,000 робітників, переважно на півдні країни, які мають заробітну платню меншу, ніж один долар на годину. Підвищення їхньої мінімальної заробітної плати до одного долара на годину збільшить загальну заробітну платню американських робітників на 560,000,000 доларів. Усе це відноситься, як згадувало, тільки до дуже малого відсотка робітників, які мали ще мінімальну платню. Величезна більшість робітників уже давно цей мінімум дуже значно перевищила, досягнувши добробуту, що є тільки мрією робітників в інших, навіть вільних країнах, не кажучи вже про каторжні рабовласницької союської системи.

Це — тільки один з останніх прикладів того процесу „змагання до щастя“, що невинно і на всіх ділянках життя відбувається в цій вільній країні. Це змагання не тільки нічим не обмежене, але, навпаки, йому відкривається доразом можливість і шпору нові шляхи, бо в американській системі життя, волю і щастя спільно вбачається в задоволенні та здійсненні цих невід'ємних прав для кожної людини.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС У ЖЕНЕВІ

Після недавнього виступу спеціальної делегації Українського Конгресового Комітету з нагоди ювілейної сесії Об'єднаних Націй в Сан Франціско, тепер не забракло українського голосу і з нагоди конференції в Женеві. Звичайно, не було того голосу ані на залі засідань у Сан Франціско, ані при конференційному столі в Женеві. А проте він був. Після широкої роз'яснювальної акції в Сан Франціско, у Женеві спеціальні представники УКК зробили те, що в тих обставинах могли зробити: поінформували сконцентровану на конференції світову публіку опінію про те, що саме думає про ту конференцію повнемолий український народ, чим він живе і до чого змагає. Очолована президентом Айзенгавером американська делегація, як і делегації інших вільних країн, дістали відповідний меморіал УКК Комітету, а сотня кореспондентів з усіх країн дістала ще й відповідні висвітлення на окремій пресовій конференції.

Очевидно, що ніхто з нас не сподівався і не очікував, що цей голос в обороні українського народу та його прав міг в чомусьбувати заявити на тій конференції чи хоч би тільки на неї вплинути. Але це цілком певно була та крапля води, що частим падінням може виколоти навіть найтвердіший камінь світового сумління. Важливе, щоб ми, українці у вільному світі, мали це на увазі і робили наперед все, що в нашій силі, щоб ці наші вільні країни постійно збільшувалися і щоб вони падали шпору частіше, всюди й при кожній нагоді. Бо ми можемо це зробити. Нашою внутрішньою зорганізованістю, нашою сконцентрованою, відповідальністю і в першу чергу нашою жертвенністю ми можемо перетворити ці краплі у рясний струмок, перед яким не встоїть навіть граніт міжнародної байдужості.

РОЗЗБРОСННЯ — СОВЕТСЬКА ЗАСІДКА

Дехто не прив'язує взагалі ніякого значення до всього шуму про роззброснення, покликаючись на прецеденс безконечних нарад комісії в справах роззброснення при Лізі Націй після Версальського миру. Однак скептики звертають увагу, що в травні 1945 року, коли ще, так би мовити, не застигла кров на боювничих Європі, а вже Америка переводила блискавично демобілізацію, трагічним політичним наслідком якої була повна окупация Совітами Середньої Європи із зовсім прозорою загрозою дальшого походу на Захід. Прецеденс західного роззброснення бували вже й раніше, бо коли в Англії та Франції пильніше придивалися німецькому збройно після приходу до влади Гітлера в 1933 році, то через п'ять років не треба було б їхати англійському й французькому прем'єрам до Мюнхену, щоб робити соромну угоду з Гітлером, а щойно після повороту з отого Мюнхену доходи на тайних нарадах англійського кабінету до висновку, що війна з Німеччиною неминуха.

Тому політики й військовики, які мають в пам'яті ці небезпечні історичні події, турботливо прислухаються до Женевських розмов на тему роззброснення. А вже проблему роззброснення поставлено офіційно як третю — з поміж чотирьох — точку денного порядку Женевської конференції. Так би мовити, референтом цієї справи всього Заходу став французький прем'єр Фор, дармащо його проєкт, що він його сам характерує гаслом „масло замість гармат“ (суми, скреслені з проєктованих видатків на збройні сили, мали б піти на поліпшення економіки, культури й гігієни малорозвинених народів), не викликає ніякого захоплення в західних країнах. Але, читаче, з Парижу прилетів уже Гарольд Стассен, призначений нещодавно президентом Ліги Націй спеціальним для справ роззброснення, викликаний до Женеві в сподіванні, що почнеся „дорізка“ розмов про роззброснення. Такої розмови найжарливіше бажають більшість. Не дивно Бугайкич відкрито сказав у Москві, що в союській делегації муштрити бути міністер військових справ (Жуков) „на випадок“, якщо в Женеві заговорять про роззброснення.

На свій лад роззброснення, представлений 10 травня ц. р., Совіти докладаються, як на один із „длгових“ доказів своєї доброї волі і „широкої“ бажання собі й всьому світові — миру. У цьому союському плані Москва перше погодилася на західну тезу, що роззброснення неможливе без міжнародної контролю зброї. Тому в союському проєкті сказано вже вразно про такий „міжнародний орган“ контрольного характеру і свідо, очевидно, замовчано його деталі. Але не ма, застать, на Заході ні одного такого наївного військового, який вірив би, що: 1) Совіти дійсно дозволять на свободі контролювання свого воєнного промислу 2) що створений за порозумінням з більшовиками міжнародний контрольний орган зможе

наш масою записаного паперу, але його писання не трималася купи й ніяк не надалася до друку. Велика була нам морока, щоб якийсь виправдатися з непоміжності його статті. Нічого й казати, що не мали вони видержаного соціал-демократичного напрямку, якого трималися товариші з Закордонного Комітету, зокрема Васок і Карун, що як вже згадувало, намагалися бути ортодоксальними „іскровцями“, тобто сліпими наслідками поглядів висловлюваних центральним органом російської Соціал-демократичної Партії „Іскра“.

Пригадую собі й досі, як нетерпляче дожидали вони чергового числа „Іскри“, як пильнували, щоб у партійних виданнях, що їх вони редагували, не просякнуло щось, що російські „товариші“ могли б узяти за „срес“, і як безпардонно конфікували вони статті, які хоч трохи відбігли від канону „Іскри“, або миналися з рекомендацією нею такою.

Раз тріпалося, пам'ятаю, що вже надруковану статтю Караса з нагоди вбиття Плєтєв вів редакційний снід-

справді вияснити дійсний стан союської збройної сили, особливо, коли мова йде власне про існуючі запаси атомової зброї та дальшу її продукцію. Фактичці покликаються на два аргументи повної лізозоричності такої контрольної комісії: Перший з них — це досвід з міжнародною комісією в Кореї, яка мала пильнувати, щоб під час перемир'я жадна сторона не збільшувала своєї збройної сили. У практиці вийшло так, що Південна Корея дозволила свободі порушуватися по своїй території міжнародній комісії, а Північна заборонила свободу рухів некомпетентним її членам і постійно збільшувала свою збройну силу дозволити літаків і зброї з Кореї. Другим чинником, який німащо обернув би всієї теоретичні права міжнародної контрольної комісії — це велетенські простори Союської Союзу і необмежені можливості більшовиків закопірувати не тільки арсенали атомових і водневих бомб, але й цілі фабрики, куди ніколи не сягнула б нога „контролерів“.

Союський крик про заборону живання атомової зброї знаходить сильну моральну підтримку з найрізноманітніших напрямків, почавши від Святого Отця і через учень Расаєла, Айнштайна й інших лауреатів Нобеля на всіх соціалістах і пафистах кінчаючи. Генерал Риджвей звертає увагу минулого тижня на те, що, при теперішньому темпі союської зброєної американська перевага в лєтувстві, яке може бомбардувати атомовими й водневими бомбами, і в кількості тих бомб, стане практично беззаста, Але, поки та перевага існує, вона зрівноважує союську перевагу на земних військах, і тому Совіти визнають такого наїсую, щоб скасувати ту перевагу генеральною заборонаю атомової зброї. Совіти кричуть про несприятелі Заходу в його бакалініні про роззброснення, бо, мовляв, Захід водночас зброїть Західню Німеччину. Але союський дипломат і пропагандист промовують, що розбудова й механізація союського важкого промислу, настановленого на воєнну продукцію, перевищила вже промислово-воєнний потенціал Англії і поставила Союський Союз на друге місце після Америки. Англіський військовий експерт, генерал-майор Дж. Ф. Фуллер, називає „трагічним жартом“ союську „згоду“ на міжнародний військово-контрольний орган на послугах загального роззброснення: то повірять, що Совіти зменшать розгін свого важкого промислу? Яке має значення це один договір, цим разом про роззброснення, коли на 52 міжнародні договори, підписані союським урядом, він зламав 50! (До того числа західні політики-статистики не враховують договорів Москви, якими вона „признавала“ суверенність Української Народної Республіки, Грузинської Республіки і т. п.).

Весь союський наступ у справі роззброснення базований на свідомості, що армія НАТО включно з англо-американськими частинами на європейському суходолі та запла-

Зенов Стефанів

ВІЙСЬКОВІ ПЛАНУВАННЯ НОВОГО СОЮЗНИКА

Якраз в десяту річницю закінчення війни, коли Німеччина підписала капітуляційну грамоту, якою здавалася на ласку переможців — калілер Федеративної Німечкої Республіки Аденауер проголосив в парламенті привернення повної державної суверенності Західній Німеччині.

7 травня ц. р. вчораше був акредитований німецький посланник фон Етцдорф при Генеральному Секретаріаті Західно-Європейської Об'єднаної Спільноти в Лондоні. До ЗЕОС належать, крім Німеччини, Великобританія, Франція, Бельгія, Голландія, Люксембург й Італія.

9 травня Німеччину прийнято, як 15-го рівноправного члена, до Північно-Атлантичного Союзу (НАТО), що об'єднує тепер 440 мільйонів населення вільного світу. Як перший німецький військовий представник до Головної Кватирки НАТО увійшов, хоча ще не в уніформі, ген. Шпайдель. Тим самим Німеччина стала також і союзником З'єднаних Держав Америки.

В засідці цього п'яту західно-німецька республіка масивиста 500-тисячний військовий контингент, — найбільший після Туреччини (12 1/3 дивізій) — кількість сухопутних військ в силі 12 дивізій.

Вступлення Німеччини до НАТО замикає десятирічний післявоєнний період піднесення німецького народу після катастрофи, до якої довів нацистський режим. При теперішній політичній ситуації відкривається для Німеччини новий розділ історії, що в першій мірі буде виповнений зусиллям німецьких держав-

ваною новою німецькою армією — виключас „блискавичну“ союську війну за захоплення Західної Європи.

Хочу весь союський натиск покладений на ліквідацію НАТО, а бодай на ліквідацію американських і англійських залог в Німеччині та на заборону німцям зброїства. Роззброснення, — каже Моска, — має стати засобом зменшення міжнародного напруження і наявним доказом для справлення миру народів, що настав дійсний мир. Але згадаймо, англійський генерал Фуллер пригадує, що роззброснення ніколи не може бути засобом для міжнародного відпруження, а тільки наслідком такого відпруження. Сучасне напруження в міжнародному світі (залишивши на боці Азію) має три головні причини — каже Фуллер: 1) окуповання росіянами середньо-європейських країн і перетворення їх у війнаковців своєї волі, 2) поділ Німеччини і 3) діяльність міжнародного комунізму, плянована й керована з Москви. Хай падуть ці причини, і тоді роззброснення прийдє автоматично. Коли ж ці причини напруження існуватимуть далі, а Захід прийме союську тезу й роззброситься в ім'я „співіснування“, що це буде самотубством, подібним до самотубства мухи, що повірила папукові, який запросив би її на милу розмову до своєї павутини.

Відбудова нових німецьких збройних сил буде виконувана в декількох фазах. Планування тієї відбудови можна вже сьогодні уважати в основному за закінчене. Тепер якраз на черзі переведення практичних приготувань, що має бути необхідною базою для новополікованого війська. В найближчих днях будуть ухвалені перші військові закони, як, наприклад, тимчасовий закон про покликання добровольців, із важністю тільки до 31. 3. 1956 р., а від того часу буде вже зобов'язувати закон про загальну військову повинність, — далі закон про платню і забезпечення, а також має бути ухвалений парламентом д і с ц и й лінійний статут і статут заможелів. До цього доходить ще технічні заходи — підготовка приміщень, заготовлення одягу, вишкольного знаряддя тощо.

Закон про покликання добровольців буде першою платформою для структури німецького війська, він також дає вже право німцям військовим представити в парламенті офіційно зайняти місце в Головному Штабі НАТО. Новосторова військова комісія в німецькому парламенті має дуже знаменну назву — „Комісія ч. 6 для справ європейської безпеки“. П'ятнадцятьма з перевірять й підготують всі військові законопроекти для ухвалення парламентом. Комісія складається із 29 членів — представників усіх парламентарних фракцій, в тому числі найсильніші: блок христ.-демократичний і христ.-соціалістичний уні — 15 членів, а соціал-демократи 9 членів. Всі члени комісії брали участь в одній або обох світових війнах, а 18 з них мали старшинські ступені — в тому числі 1 генерал (Майтгофел) і 1 віце-адмірал (Гає).

Крім того, комісія управління до селекції добровольців. При комісії створено вже персональний комітет для вибору старшин високої ранги — 40 генералів і 260 полковників. Для реплі добровольців різних ранг від підполковника вниз призначено 40 комісій в різних містах Західної Німеччини.

Для повного комплектування війська потрібно коло 25 тис. старшин, в тому числі 2 тис. військових лікарів і 350 військових священників обох віровизнань, — 200 тисяч підстаршин і різних спеціалістів та 275 тис. новобранців. Покликання підстаршин і спеціалістів розплановане на 14-16 місяців.

В цьому фонду будуть призначені 8-10 тисяч добровольців, в тому числі 4-5 тис. офіцерів. Генерали й полковники перейдуть домієсний вишкіл при військовій Академії НАТО, старшини — до вишкольних центрів ЗДА. Для старшин генштабу вже підготована окрема класа для скороченого вишколу в американській Колегії „для командувачів і Генерального Штабу в Лівенорі“.

Після того, як будуть підготовані вишкольні кадри, зможуть бути покликані доб-

ровольці, що не служили у війську, і новобранці на підставі закону про загальний військовий обов'язок. Це може наступити найскорше восени 1956 р., а на літо 1957 р. передбачено закінчення організації нових німецьких збройних сил.

Виряд і озброєння німецького війська — коштовність приблизно 9 мільярдів доларів. Ця фантастична сума буде у великій частині покрита ЗДА. В ці видатки входять 1400 літаків, в тому числі 1100 американських джетів. Три тисячі танків, потрібних для німецького війська, будуть вироблені в Німеччині, однак за „американським зразком, як також і 100 тисяч моторових возів різного типу. В Німеччині буде продукувана також і вся легка зброя.

Ядро німецької збройної сили становитиме 12 армійських дивізій — в тому числі й стрілецьких (мотомеханізована легка піхота), 4 панцерні та 2 дивізії панцерних гренадірів (важка піхота для спідів з панцерів) — разом 180 тис. людей. 150 тис. війська буде творити т. зв. армійські з'єднання: інженерні, зв'язку, спеціальній й зенітній артилерії, повітряної піхоти тощо.

Лєтувство в силі 8 тис. війська матиме 1400 машин у 20 розвідувальних і ініціальних ескадрильях і передбачене для тактичних завдань у підтримці і спідів із сухопутними військами.

Воєнно-морська флота буде складатися з легких корабельних з'єднань, — тоннаж поодиноких кораблів не перевищить 3 тис. брт., підводних човнів 350 брт. — і буде призначена тільки для прибережних операцій.

Решта і заплановано 500-тисячного стану війська припадає на військову адміністрацію і територіальні відділи.

Історія воєн останнього сторіччя виявила першорядної ваги вплив німецького війська та його полководців. Однак історія свідчить, що німецькі збройні сили були інструментом агресивної й колоніальної політики, особливо ж у відношенні до народів нової східної Німеччини кордонів.

Включення Німеччини в демократичний військовий альянс має далекосяглі й переломово-історичне значення, що матиме вплив також і на майбутній уклад сил на Сході Європи, де Україна займає домінуюче становище.

По-якому боці стоїть Німеччина — це справа першорядної ваги також і для України.

ПОВСТАННЯ НА „ПОТОМКІНІ“

(3 нагоди 50-річчя)

У зв'язку з 50-річчям революції 1905 року в Російській імперії, союська преса широко пригадувала дату 27 червня 1905 року, коли в Чорноморській флотії на броденості „Потомкін“ вибухло повстання проти царського режиму.

Повстання почалося, коли цей корабель стояв недалеко Одеси. Спалахнуло воно, здавалося б, з незначного приводу: у вареному м'ясі, що його видали корабельній команді на обід, зауважено хробаків. Залога відмовилася від обіду. Тоді всю її викликало на поклад, і тут старший офіцер почав погрозувати недоволенням жорстокою карою, а потім, звернувши гнів на матроса Вакуличука, якого вважав за підбурювача, — застрелив його з пістолі. Матроси убили цього офіцера і ще шістьох, захопили корабель у свої руки і привели його в Одесу. При цьому на берег, в присутності багатотисячного натовпу революційно настроєних робітників, урочище винесено тіло загиблого Вакуличука. В місті почалися революційні збори і демонстрації.

Однінадцять днів блукав від порту до порту броненосець „Потомкін“. Матроси військових суден, висланих царським урядом проти збунтованого броненосця, на 90 відсотків українці, відмовилися стріляти на своїх товаришів. До повстанців приєднався броненосець „Георгій Побідоносць“.

Та перемога тривала недовго. Коли вичерпалося паливо, один бойко, власник популярної у Львові будки, скрутив і перештов, на польське, щоб задержати своє підприємство.

(Закінчення на стор. 3-й)

Вол. Дорошенко

В ГАЛИЧИНІ 50 РОКІВ ТОМУ

17

III. НА БОЙКІВЦІНІ (вересень 1904 р.)

1. Вийд до Синевідська

Вернувшись з Гуцульщини й попорочившись з Розовим, який поїхав додому, я майже негайно вийхав із Львова разом із своїм приятелем Левком Ганкевичем до Синевідська Вижинького, де перебували влітку члени закордонного Комітету РУП, які запрошували мене пожити з ними й допомогти в літературній роботі. Левко їхав до матері, яка перебувала тоді теж у Синевідську Вижині у Строчках. Приїхали ми ввечері. Левко завів мене почувати до якогось великого, як мені видалося, будинку, а сам десь побіг. Відходячи, попередив, що вночі на будинок можуть напасти „кацапи“, з якими місцеві парубки-українці під його проводом ведуть завзвату боротьбу не на життя, а

на смерть. Мовляв, напасники шукатимуть його. Отож, відходячи й залишаючи мене самого з такою милою перспективою, він дав мені на випадок нападу набитий револьвер для оборони... Не дуже то була мені приємна ночівля, що грозила облогу, але ніч минула спокійно. Мабуть Левко перебільшав небезпеку, яка грозила від нападу кацапів, і даремне мене налякав.

2. Життя спільною

В Синевідську я оселився разом із Васком-Меленевським, Кавуном і Віктором Мазуренком в чистій, охайній хаті заможного бойка. Ми жили, очевидно, по бурсацьки. Самі за чергою робили порядки в хаті, варили обід тощо. А поза тим займалися писанням і редагуванням партійної літератури, головню „Праці“ й „Селянина“, на

видання якого С. Чикаленко дав РУП тисячу карбованців. Лозенки жили окремо, але в партійних справах ми завжди з ними комунікувалися. Зате Ткаченко, що жили теж недалеко від нас, чомусь не брали участі в цій праці.

Перебував тоді в Синевідську й Михайло Русов із своєю дружиною німкеню, з якою познайомився десь у каварні в Ляйпцигу, де вона була кельнеркою. Він тоді студіював на тамосиній університеті, готуючись до вченої кар'єри, чомусь подобався собі й ї оженявся з нею проти волі й без відома батьків.

На жаль, був тоді „Міша“, як його називали домашні й добрі знайомі, вже під впливом важкої хвороби, що згодом довела його до передчасної смерті. Хвороба ця помітно відбивалася на його психіці, як жаль було дивитися на цього талановитого юнака, спостерігаючи несподівано протія його душевної наднерженості.

Михайло Русов, один із основників РУП і автор багатьох статей у першій органі партії „Гасло“ (підписуваний здебільшого псевдонімом М. Тоцький) і тепер поставав

ріон з числа „Селянина“ за... есерство! Статті ж Міші Русова й цілком ганжували, правда, слухом, як я вже про це згадував. Мене, свіжого чоловіка, неприхитного до емігрантських відносин, рази-лі вузьке гуртківство й якесь, сказати б, партійне буквоїдство товаришів та їхнє захоплення російською емігрантською літературою, яка своєю нетерпимістю, доктринерством і лайливістю нагадує теперішню нашу партійну пресу.

Поведінка товаришів із Загального Комітету видавалася мені взагалі даремним і неоправданим запобіганням ласки у російських товаришів, поминувши вже навіть всеросійський централізм і нехтування українства збоку останніх.

3. Бойки, їх характер і життя

Живучи в Синевідську, я вже не мав ні часу, ні комп'юлі для мандрів по Бойківщині й тому спостерігав життя бойків на місці свого побуту.

Статурою і адачею бойки дуже різнилися від гуцулів — були нижчого росту, міцно

ПОВСТАННЯ НА „ПОТЬОМКІНІ“

(Закінчення зі стор. 2-ої)

партії, не могли взагалі впливати на це повстання, бо саме тоді відбувся розлом російської соціал-демократичної партії на — більшовиків і меншовиків. Правда, за деяким, „одним з т. зв. представників робітництва Одеса, що заявляв себе сторонником фракції більшовиків, прийшов на корабель, але пробував на ньому всього лише кілька годин, тоді як інших два, що теж приїхали, як представники від робітників, заявили себе сторонниками фракції меншовиків“.

Отак виглядає цей важливий епізод з революції 1905 року, що його московські більшовики „освоїли“ і в наскрізь сфальшованому вигляді представляють у шкільних підручниках історії, кінофільмах, історичних повістках і п'єсах, нагороджуючи авторів цих фальсифікатів сталінськими нагородами.

В інтересі історичної правди дуже було б бажано, щоб інж. О. Коваленко докладно наслідив у пресі що цікаву сторінку з часів революції 1905 року і, як живий свідок і активний учасник цієї події, поділився з читачами своїми спогадами, бо його виступ через радіо „Визволення“, призначений для слухачів поза залізною заслоною, звичайно, до українців у вільному світі не дійшов.

А тепер декілька слів про ініціатора повстання, українського матроса Олександра Матюшенка.

Матрос Матюшенко, як характеризують його сучасники, був стихійним, національно невідомим бунтарем-революціонером, і до жадної політичній партії не належав. Він органічно невідомий царат і шукав себе в спілчому бунті. Цікаві відомості про нього знаходимо в книжці відомого російського революціонера Бориса Савінкова — „Спогади терориста“ (в-во „Пролетарій“, Харків, 1926). До речі, того самого Савінкова, який, згідно з офіційною російською версією, в 1924 р. добровільно вернувся з еміграції до СРСР, а потім був убитий в 1937 році.

„В Женеви, — пише Савінков, — я познайомився з міжнародно-машинним, кваліфікованим Олександром Матюшенком, бунтарем, командиром революційного броненосця „Князь Потьомкін-Таврійський“. Приїхавши влітку 1905 року з революційним кораблем до румунського порту Констанца і переконавшись, що його товаришів матросів не видадуть

ТРИ ВІДГУКИ З ПРИВОДУ ОДНОГО МІТИНГУ

ГОЛОС З НЬО ПОРКУ ДО ВОРКУТИ

Два роки тому, в липні 1953 р. біля 100 тис. українців — політв'язнів підняли повстання в одній із найбільших концтаборів центрів, СРСР — в Запоріжжя Воркуті.

„Товариші Політв'язні! Ми закликаємо всіх Вас кидати працю та виступити на боротьбу за свободу! Ми не можемо більше терпіти такого життя в'язнів, ми хочемо жити як люди, а не як тварини...“ Так проголосила відозва Повстанців Ком-ту Воркути.

Велика Українська Група Кароткан Воркути виявила у повстанні прикладу солідарності, мужності та провідну роль. Кулі військ МВД, що були стигнуті за розпорядженням Москви, жорстоко задушили героїчне повстання. Було багато жертв, але героїчний виступ політв'язнів Воркути морально переміг.

Винятково сміливою спробою протесту проти Світу, вільної еміграції повнолітніх народів Московського, а тимчасово політичних в'язнів, виступили українські матроси, зокрема українські — підняли голос своєї солідарності із в'язнями — рабами російських концтаборів. Показати їм, що вони не одинокі, що ми не забули про їх, що вони не мусять гнути надії на звільнення. Голова, який б підняв спротива жертв більшовицького терору, як внутрі, так і на зовнішній таворів СРСР; і показав би, що

Дивлячись на еміграцію, він судив і про діяльність політичних партій в Росії. Та коли Б. Савінков запропонував йому пристати до терористичної акції і їхати до краю, він завагався: „Терор? Терор — справжнє діло. Це не азімком тріпати... Але не для мене це. Масовий і чоловік, робітник... Не можу я одиницею. Що хочете, а я не можу...“

По якомуся часі Матюшенко вийшов з Женеви до Америки. Про цей період його життя невідомо нічого. Пізніше навізав він зв'язки з анархістами, і влітку 1907 року його заарештували — на Укралі, в місті Миколаїв над Богом. Заарештовано з бомбами в кишенях, які збиралися він кинути на миколаївського губернатора. Судили його військовим судом і поклали до терористів.

В 1936 р. автори цих рядків розповіли мешканцям С. Деркач на Харківщині, звідки походив О. Матюшенко, як у 1907 р. — перед спробою атакати на миколаївського губернатора — приїздив невідомий з-за кордону бунтарський командир революційного „Потьомкіна“ до цього села на відвідини своїх рідних. Хата його це була ціла до останньої війни, і старі люди пригадують собі її власника — кремезного матроса, що згинув на шибениці.

Під Совєтими повстання на „Потьомкіні“ урочисто відзначали щороку, як „переддень Жовтня“, — як революційний акт, організований попередниками сьогоденних хрущових і булганіних. Але що спільне має нинішня пануюча каста совєтських партійних бюрократів з стихійними бунтарями-революціонерами, які життя своє віддали в ім'я, хоч і неусвідомлених, але вічних ідеалів? Революційні сили українського народу в 1905 році, національно нездорілі й незорганізовані, усе зно вбачали в царстві, вважаючи, що поваливши його, досягнуть для народу всебічну свободу. За це билися і гинули тисячі незнаних героїв вакуличуків і матюшенків. За 50 років, що минули від цієї революції, український народ перейшов шлях, що його інші народи не переходили протягом століть. В прийдешній революції українські матроси, сини вакуличуків і матюшенків, знають, за що і проти кого боротися, щоб вибороти своєму народові належні йому не тільки соціальні, але й національні права. І на кораблях Чорноморської флотії піднесуть вони синьо-жовті прапори, як символи незалежності своєї батьківщини, яку так любили їхні батьки.

В. С-ко

ХРОНІКА УКРАїнського ЖИТТЯ

В Англії

Д. ПОЛТАВА ТА ДІМА В АНГЛІЇ

Як повідомляв часопис „Українська Думка“ з Лондону, на запрошення Управи Союзу Українців у Великій Британії (СУВ), до Англії мали прибути письменники: Леонід Полтава та пані Діма, які проживають у Франції.

Леонід Полтава висвітлюватиме мас дві фільми:

- 1) „Малпийський король“, — колоритний фільм-казка для дітей;
- 2) „Українці в Парижі“ — фільм документального характеру.

Разом з тим ці письменники мають наголосувати доповіді

ї жадної організації не репрезентувати. Член Управи Союзу Українців, пані Діма, п. Кулик на телефонічному пропозицію співробітника Американського Комітету п. Терпача без відмови Гол. Управи „Добрусу“ дав згоду взяти участь у мітингу, але, пересвідчившись у неможливості цієї „імпрези“, образливо від участі. П. Юрасов, відкриваючи мітинг, повинен був зробити оголошення, що Добрусу від участі в мітингу відмовився, але він цього не зробив.

Згадуючи Воркутський страйк ми повинні відповісти на питання — чому страйк цей відбувся на Воркуті, а не в будь-якому інш. концтаборі? Вважаємо, що так трапилося тому, що на Воркуті переважалою більшістю були українці, які тримали окремо компактну масою і тому могли зробити такий виступ. Своєю провідною роллю у страйку вони показали, що заслані за націоналізм є наслідком анти-націоналістичним елементом, на який повинен би орієнтуватися Ам. Ком. що має масовим завданням боротьбу з більшовизмом.

Ми — українці, згадуючи Воркутську забастовку, повинні були б передати через радіо „Визволення“ своїм братам, що мучаться у концтаборі „Воркута“, що західний світ солідаризується з ними і підтримує їхню боротьбу за незалежну Українську Державу. На жаль, цього ми не передали не могли, бо це суперечить концепції непереривності, якої деякі чинники суворо додержувалися і яка є причиною того, що анти-більшовицька пропаганда, яку провадить Американський Комітет, а також і урядові чинники через „Голос Америки“, не дає потрібного ефекту — вона розриває і розбуршує опозиційні елементи серед підсвідомих народів — що єдину силу, що могла б при сприятливих обставинах виступити проти більшовицького режиму.

А. Гудовський.

III.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Високоповажаний Пане Редакторе!

Пресною вмістять на сторінках Вашого Хвального Часопису спростування Головної Управи Добрусу в ЗДА:

В „Свободі“ за 14 липня о. р. було виписане платне оголошення про „Великий мітинг“, присвячений другій річниці страйку в'язнів Воркути. В цьому оголошенні безпідставно використано ім'я нашого об'єднання — Добрусу, як співучасника цього мітингу.

Головна Управа Добрусу-Управління не давала і задалегідь про це не була повідомлена.

Аналогічне оголошення з таким же змістом в російській мові було подане в „Новом Русском Слове“.

На цьому найбільшому засіданні Головна Управа Добрусу розглянула цей факт самовільного використання імені нашого об'єднання чинниками, які перебувають під впливом середовища, що систематично негативно ставляється до руху українців кол. репресованих і переслідуваних совєтським режимом.

Петро Павлович, голова Головної Управи Добрусу-У в ЗДА.

3 наших буднів

ВІКЕНДОВІ СМУТНИ І РАДОЩІ

„Вікенд“ був установлений ще під час сотворення світу. Як відомо з Святого Письма Господь Бог працював шість днів, а на сьомий день відпочивав. Пізніше в цю справу вмішались робітничі кінні і стали поправляти цей перший в історії людства закон, що забезпечує нам право на відпочинок.

Теперішні „вікенди“ розтягуються, немов гума до жуття. Засадничо тривають два дні, деколи три, а деколи, навіть, чотири. Де-то пророкує, що приїде незабаром такий час, що вікенд триватиме цілий тиждень, а робочий тиждень — один день. Не знаю, чи й тоді американці будуть цілком задоволені з такого стану речей. В кожному разі юнітні політики і тоді, мабуть, знайдуть собі якусь причину до страйків.

В суботу, 25 червня, в місті Форт Вільям помер загальнозваний в оці українців громадянин Іван Гладун. Похорон відбувся в суботу, 2 липня.

Іван Гладун належав до піонерів Українського Національного Об'єднання „Нового Шляху“, був довголітнім прихильником Української Стрілецької Громади, членом — добровільно Осередку Української Культури й Освіти і завжди щиро жертвував на різні національні цілі. Останнім відомим життєвим ділом, загальнозваному і довголітній українській національній діячці та сина Петра, що живе в Вінніпегу.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАїнської ЖІНКИ — АДВОКАТА

Товариство жінок — адвокатів у Манітобі вибрало на своїх зборах у Вінніпегу Марію Ваврин, своєю головою. Марія Вавринка двічі переїздила в Канаду, працюючи на різних підприємствах, а також в Україні, де народилася у Саскачевані, де поновила середню освіту. Правничий студій закінчила в Манітобі, де й стала виконувати свої обов'язки. У товаристві гуртується 25 працівників, із яких 22 виконують самостійно адвокатські завдання. Вибір пані Вавринки свідчить про значення нашої землі в їх гурті.

В Кореї американське військо, яке контролює всі складні автомобільного пального, стримало на 3 тижні продаж газоліну в зв'язку з новим спором про відношення вартості південно корейського „гвалі“ до вартості доллара. За взаємним порозумінням усталило, що \$1 доларове 400 танкам.

У Женеві, під час теперішньої конференції, перебувало 1,300 пресових кореспондентів і фотографів. Кожна делегація має свого зв'язкового з пресою. Американськими пресовими зв'язковими є пресовий референт президента Аргентини Джеймс Гагерт і американський посол в Женеві, Д. Е. Томпсон.

Д-р Діан А. Комер, який був присутній при смерті 16-річного сина покійного президента Куліджа, написав у своїх спогадах, що президент Кулідж помер в сістерку, коли довідався, що його син мусить умерти внаслідок поранення ноги під час гри в теніс. Віце-адмірал Дж. Т. Вун, що був лікарем Вільяму Дому в 1924 році, заперечує це, кажучи, що батьки Куліджі під час цього родинного нещастя трималися спокійно. Пані Кулідж відмовилася дати висновок в цій справі.

У Формозській протоці в минулу середню знову комуністичні партії: китайські комуністи виступили з надбержжних батерій 215 стрілен на острів Ікмай. Національно-китайські батерії цього острова відповіли вогнем. Посиднок тривав кілька годин.

Роман Маринович Керівник Першої Української Телевізійної Програми, „Година Українських Мелодій“.

Перша Радіо-Телевізійна Прогулянка „ГОДИНА УКРАїнських МЕЛОДІЙ“, ведена РОМАНОМ МАРИНОВИЧЕМ з Нью-Йорку В ЦЮ НЕДІЛЮ, 24. ЛІПНЯ, о год. 12:30 попол.

В Linden, N. J. в парку „Lithuanian Liberty Park“ 340 MITCHELL AVENUE

Літній Фестин

В ПРОГРАМІ: виступ танцювальної Групи Осередку СУМА в Нью-Йорку під управою Г. Гензи, відомого гумориста Миколи Понеділка, оркестри Муз. Школи в Пасейку, гри та забави.

До танців приграватиме оркестра п. ВОЛОД. ОСЕРЕДЧУКА з Нью-Йорку. Буфет у заряді Вп. Пань і Панів.

Чистий дохід призначений на Першу Українську Телевізійну Програму в ЗДА! Linden, N. J. лежить біля Елизабети. Доїзд дуже догідний автими, автобусами та залізницею Pennsylvania.

Спеціальні автобуси відїжджають з Нью-Йорку від церкви св. Юрія при 7-й вулиці; церкви св. Духа, в Північному Вуоклінні; та з Джерсі Сіті, 140 Essex St., домішка Самопоміч, почавши від год. 9-ої вечірні.

ПЛАНУЙТЕ СВОЇ ВАКАЦІЇ НА „СОЮЗІВЦІ“!

Уже відкрито на „СОЮЗІВЦІ“, чудовий вакаційно-відпочинковий оселі У. Н. Союзу в горах Кетскіл біля містечка Кергонксон в стейті Нью-Йорк, цього річний вакаційно-відпочинковий сезон.

До всіх незрівняних вигод, угоджень та відпочинку і розважальних можливостей у минулому сезоні, в цьому році додано і влаштування для багатьох нових.

Докладно та влаштування для багатьох нових. Докуплено та влаштування для багатьох нових. Докуплено та влаштування для багатьох нових.

Всі мешканці кімнати відвідали і відпочили. Переорганізовано кухню, використовуючи мінімалістичні доріжки та достосовуючи її ще більше до побажань гостей. Добудовано до купального басейну автоматичний фільтр, щоб забезпечити повсякчасну чистоту води. Купальні можливості збільшені ще однією басейном на повнопродовольному обсязі біля „Кіна“.

Прочіснено стежки та відповідно угоджено прогулянки в гори. На весь сезон заплановано відповідні культурні та розважальні імпрези.

Усе це ще більше виправдає гасло: НЕМА ТО ЯК НА „СОЮЗІВЦІ“!

Не звичайно на ті всі угодження, ціни побуту на „Союзівці“ залишаються дельте мінімальні: від 40 до 60 доларів тижнево, залежно від кімнати.

Додати зарезервувати собі місце, вповняючи (по-англійськи) доданий низу формуляр та переславши його на адресу: UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE, Kerhonkson, N. Y.

До Управління „Союзівки“, Кергонксон, Н. Й. Підписаний (Ім'я і прізвище) Адреса: (Число, вулиця, містечко, стейт)

Прохає зарезервувати для нього місце на „Союзівці“ для осіб в ціні \$..... тижнево за особу, на час від..... до..... До замовлення залучують чек (моні ордер) на \$..... на конто мого майбутнього рахунку.

(Підпис)

НОВЕ ВИДАННЯ

Д-р Богдан Винар Розвиток української легкої промисловості

Ціна 35 цент. Замовляти: „СВОБОДА“ P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

УВАГА! ЛЮБИТЕЛІ ТЕЛЕВІЗІЇ!

На нашій черговій програмі першої Української Телевізійної програми, в суботу, дня 23-го липня о год. 10-ї вечора, через Канал 13 виступлять: Впр. о. проф. П. Пашак, ЧСВБ, адвокат Михайло Пашак, віцепрезидент Українського Народного Союзу і фінансовий референт УКА; відомий піаніст Вадим Кіна; сопрано Марта Колбрі-Кольська; танцювальні групи і.п. Ніні і Вольтера Бакада та Вільяма Полєвца; Гелен Демидчук та Роман Маринович, продюцент і керівник Першої Української Телевізійної Програми в ЗДА.

„Година Українських Мелодій“ Перша Телевізійно-Радіо Укр. Програма в ЗДА.

НАЙНОВІША КАРТА УКРАЇНИ. Вже є в продажі

КАРТА ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ в її теперішніх політичних границях в англійській мові з відповідними завагами проф. Льва Добрянського

Величина карти 29x42 інчів. Ціна тільки \$1.00. Замовляти: „СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВИНКА ДІТОЧКАМ!

Вийшла з друку нова ілюстрована книжка для дітей кожного віку „СЛОН ПО АФРИЦІ ХОДИВ“

Обкладинка та ілюстрації мистця Ю. Кулчицького Ціна 60 цент. Замовляти: „СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

